

Parenkite savo duomenų valdymo planą

Duomenų valdymo klausimų sąrašas, parengtas remiantis CESSDA Mokomuoju duomenų valdymo vadovu

Išversta iš „CESSDA list of Data Management Questions (2017)“

Mokomasis duomenų valdymo vadovas prieinamas <https://www.cessda.eu/DMGuide>

Planavimas

Projekto pavadinimas

Plano parengimo data

Projekto aprašymas

- Koks projekto pobūdis?
- Kokie tyrimo klausimai?
- Kokia projekto trukmė ir planas?

Duomenų šaltiniai

- Kokie duomenys bus naudojami projekto metu?
- Jei pakartotinai naudojate esamus duomenis: kokia apimtis, dydis ir formatas? Kaip integruoti skirtingi duomenų šaltiniai?
- Jei renkate naujus duomenis, ar galite paaiškinti, kodėl tai yra būtina?

Pagrindiniai tyrėjai

- Kas yra pagrindiniai tyrėjai?
- Kokie jų kontaktiniai duomenys?

Bendradarbiaujantys tyrėjai (jei yra)

- Kokie jų kontaktiniai duomenys ir vaidmenys projekte?

Finansuotojai (jei yra)

- Jei tyrimas finansuojamas kokiomis nors priemonėmis, kaip identifikuojamas suteiktas finansavimas?

Duomenų autorius

- Kuriai organizacijai tenka administracinė atsakomybė už duomenis?

Kontaktiniai duomenys dėl projekto duomenų naudojimo

- Su kuo galima susisiekti dėl projekto jam pasibaigus?

Duomenų savininkai

- Kuriai/-oms organizacijai/-oms priklauso duomenys?
- Jei dalyvauja kelios organizacijos, kuriai organizacijai ir kokie konkrečiai duomenys priklauso?

Vaidmenys

- Kas atsakingas už DVP (duomenų valdymo plano) atnaujinimą ir jo laikymosi užtikrinimą?
- Ar projekto dalyviai turi konkrečius vaidmenis?

Kaštai

- Ar numatomos kokios nors išlaidos skirtos pirkti konkrečią programinę ar techninę įrangą?
- Ar numatomos kokios nors išlaidos duomenų saugojimui ir atsarginių kopijų darymui?
- Ar numatytos reikalingos lėšos duomenų (parengimui ir) archyvavimui?

Duomenų tvarkymas ir dokumentavimas

Duomenų rinkimas

- Kaip bus renkami duomenys?
- Ar reikia specialios programinės, techninės įrangos ar personalo?
- Kas bus atsakingas už duomenų rinkimą?
- Kuriuo laikotarpiu bus renkami duomenys?
- Kur bus renkami duomenys?

Duomenų tvarkymas

- Kaip Jūs tvarkysite savo duomenis?
- Ar duomenys bus laikomi paprastuose failuose ar sudėtingesnėse duomenų bazėse?
- Kaip projekto metu bus užtikrinta duomenų kokybė?
- Jei duomenis sudaro skirtingų failų tipai (pvz., vaizdo įrašai, tekstai, nuotraukos), ar įmanoma duomenis kaip nors logiškai struktūruoti?

Duomenų tipai ir dydis

- Kokio tipo/-ų duomenys bus renkami?
- Kokia duomenų apimtis, kiekis ir formatas?
- Projektui pasibaigus: koks bus bendras surinktų duomenų dydis (MB / GB)?

Failų formatai

- Kokių formatų bus Jūsų duomenys?
- Ar originalių duomenų formatas skirsis nuo apdorotų / galutinių duomenų?
- Ar Jūsų (galutiniai) duomenys bus prieinami atviru formatu?

Aplankų struktūra ir pavadinimai

- Kaip organizuosite ir vadinsite savo aplankus?

Failų struktūra ir pavadinimai

- Kaip organizuosite ir vadinsite savo failus?

Dokumentacija

- Kokia dokumentacija bus sukurta skirtingais projekto etapais?
- Kaip bus organizuojama dokumentacija?

Metaduomenys (duomenų aprašai)

- Kokie metaduomenys bus pateikiami kartu su surinktais / sugeneruotais / pakartotinai panaudotais duomenimis?
- Kaip bus sukuriama kiekvieno atskiro objekto metaduomenys?
- Ar žinote programą, kuri gali būti naudojama rengiant metaduomenis?
- Ar metaduomenys gali būti įtraukiami tiesiai į duomenų failus ar metaduomenys bus rengiami kitoje programinėje įrangoje ar dokumentuose?

Metaduomenų standartai (jei taikomi)

- Kokius metaduomenų standartus naudosite?

Duomenų apdorojimas

Versijų kūrimas

- Kokios strategijos projekto metu laikysitės kurdami ir atnaujindami duomenų failų (ir jų apdorojimo sintaksės failų) versijas?
- Kas bus atsakingas už projekto duomenų „bazinių failų“ (angl. masterfile) priežiūrą, dokumentavimą ir versijų kūrimą pagal projekte numatytas taisykles?
- Kaip bus galima atskirti skirtingas duomenų failo versijas?

Sąveikumas (angl. *interoperability*)

- Ar naudosite standartinę programinę ir techninę įrangą? Jei ne, kaip Jūsų naudojama programinė ir techninė įranga dera su kitais tyrimais?

Jei taikoma:

Ar naudosite standartinę terminiją / ontologijas (t. y. struktūruotus kontroliuojamus žodynus) projekte? Jei ne, kaip Jūsų terminija dera su standartine terminija?

Koks bus naudojamas kodavimas (jei naudosite)? Ar Jūs naudosite standartines kodavimo schemas? Jei ne, kaip Jūsų kodavimas dera su kitais tyrimais?

Duomenų saugojimas

Saugojimas

- Kaip ir kur bus saugomi duomenys projekto metu?
- Kiek laiko duomenys bus saugomi?

Atsarginės kopijos

Kaip, kur ir koku periodiškumu bus daromos atsarginės duomenų kopijos?

Kaip duomenys būtų atstatomi duomenų praradimo atveju?

Saugumas

- Kaip bus saugomi duomenys su jautria informacija (jei tokių bus)?
- Kaip bus tvarkoma prieiga prie duomenų?

Duomenų apsauga

Etikos priežiūra (jei reikalinga)

- Ar Jūsų projektą turi patvirtinti kokio nors tyrimų etikos institucija?

Informuotas tiriamųjų sutikimas (jei reikalinga)

- Ar Jūsų projekte reikia užsitikrinti tiriamųjų informuotą sutikimą?
- Jei taip, kaip bus gaunami/renkami tokios sutikimo formos?
- Kaip sutikimo formų failai bus tvarkomi ir saugomi?

(Jautrus) Asmeniniai duomenys / konfidenciali informacija (jei aktualu)

- Kaip projekto metu bus kontroliuojama prieiga prie (jautrių) asmeninių duomenų?
- Kokiais būdais projekto bendradarbiams bus teikiama apsaugota / saugi prieiga prie duomenų?
- Jei mokslinių tyrimų projekte bus renkami duomenys, kuriuose yra konfidencialios informacijos ar informacijos, kuriai rinkti reikia gauti informuotą tiriamųjų sutikimą, ar yra numatomas reikalavimas apie tai pranešti duomenų apsaugos pareigūnui (jūsų institucijos)?
- Ar tyrimo medžiagoje yra kokios nors konfidencialios informacijos, kuri projekto metu ir jam pasibaigus reikalauja specialios priežiūros ir / arba apribotos prieigos prie jos?
- Kaip tyrimo medžiaga bus apsaugoma projekto metu ir jam pasibaigus?
- Kaip bus užtikrinamas leidimų ir apribojimų įgyvendinimas?

Intelektinės nuosavybės teisės (INT) / Autorių ir gretutinės teisės

- Ar reikia apsvarstyti INT ar autorių ir gretutinių teisių problemas?
- Ar bus reikalingi leidimai rinkti / pakartotinai naudoti duomenis?
- Ar šios teisės bus perduodamos kitoms organizacijoms archyvuojant ir platinant projekto duomenis?

Susitarimai / sutartys (jei reikalinga)

- Kokie yra susitarimai su kitomis suinteresuotosiomis šalimis?

Apribojimai (jei aktualu)

- Ar yra kokių nors kitų apribojimų, kuriuos reikėtų apsvarstyti?

Duomenų archyvavimas ir publikavimas**Archyvavimas**

- Kaip ir kur bus saugomi duomenys pasibaigus projektui?
- Ar talpinsite savo duomenis patikimoje duomenų saugykloje (archyve)?
- Ar Jūsų duomenys gaus nuolatinį identifikatorių (PID)?

Duomenų formatai

- Kokiais formatais pateiksite duomenis archyvavimui (ir sklaidai)?
- Ar Jūsų duomenims apdoroti reikės specialios programinės įrangos? Ar ši programinė įranga gali būti deponuojama kartu su duomenimis?

Prieiga (jei aktualu)

- Ar Jūsų duomenys bus laisvai prieinami („Atviroji prieiga“)?
- Ar bus paskelbti visi duomenys ar tik tam tikros jų dalys?
- Kokios licencijos reikalingos Jūsų duomenims?
- Kaip turėtų būti cituojami Jūsų duomenys naudojant juos pakartotinai?
- Ar bus taikomas prieigos ribojimo laikotarpis prie (visų ar kai kurių) duomenų?
- Ar yra kitų susitarimų ar apribojimų (žr. aukščiau), į kuriuos reikėtų atsižvelgti?
- Ar yra kokių nors teisinių / etinių apribojimų, draudžiančių paskelbti visą medžiagą?
- Ar šie apribojimai reiškia, kad reikia imtis kokių nors veiksmų prieš atveriant prieigą prie medžiagos?
- Ar egzistuoja pavojus, kad bus atidėtas duomenų (visų ar dalies jų) skelbimas / publikavimas? Jei taip, ką reikėtų padaryti, kad to būtų išvengta?